

מנהגי חגי תשרי:

בראש השנה וביום הכיפורים ישנם מנהגים העוברים במסורת מדור לדור. המנהגים נוצרו בדרך כלל כרצון לשמר את הרעיון של מהות החג בדרך מעניינת ומקורית.

פעמים רבות למעשה עצמו אין ערך מקודש או מהותי אלא הרעיון העומד מאחוריו הוא הנותן לו את תוקפו והוא הגורם לדורות השונים לשומרו ולהופכו לחלק בלתי נפרד מטקסי היום.

ננסה להכיר את המנהגים השונים ולהבין את מהותם במילון המושגים שלפנינו:

מנהגי ראש השנה:

סיכני החג:

בראש השנה בארוחת החג, נוהגים לאכול מאכלים שונים המבטאים רמז בשמם או בטעמם. רמזים המסמלים עבורנו אמונה ותקווה לדברים הטובים שאנו רוצים שיאפיינו את השנה החדשה. רמז לתחילתה של שנה טובה יותר ומתוקה יותר. שנת שלום ונחת ותקווה לעתיד טוב יותר.

אנו מצרפים לאכילה בקשות בצורת "יהי רצון". בקשות הנוגעות בשורשי הדברים הטובים לנו ולעם ישראל:

נוהגים לטבול פלח תפוח בדבש ולומר:
"יהי רצון שתחדש עליון שנה טובה ומתוקה"

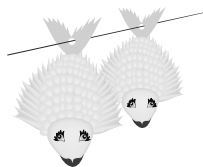
תפוח בדבש:

נוהגים לאכול תמר ולומר:
"יהי רצון שיתמו שונאינו".

אכילת תמר:

כאשר נחלק את המילה תמר נראה כי התמר

מבטא בשמו את השאיפה לתום ימי המרחים והצעה: **תם - מר**. ואת השאיפה לימים טובים.

נוהגים לאכול רימון שגרעיניו מרובים ולומר:
"יהי רצון שירבו זכוותינו כרימון".

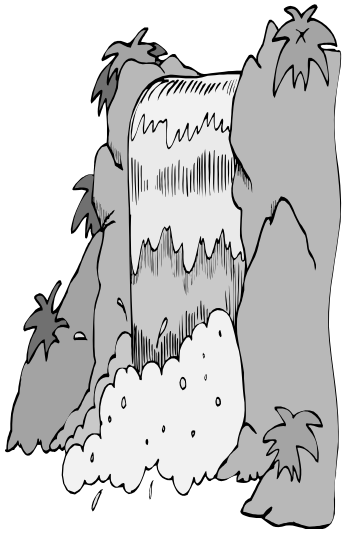
אכילת רימון:

נוהגים לאכול ראש של דג או ראש של כבש ולומר: "יהי רצון שנהיה לראש ולא לזנב".

ראש של דג:

תשליך:

התשליך הינה תפילה הנאמרת ביום הראשון של ראש השנה בשעות אחר הצהריים ליד מקור מים כלשהו.

במעמד זה נוהגים לנער את כיסי הבגדים ובכך "משליכים" באופן סמלי את אותם דברים מהם ברצוננו להיפטר.

האם ניתן להשליך שגיאות ומעשים על ידי ניעור הכיסים? כוונתו של האל:

אלא מטרת ה"תשליך" היא לעורר את האדם, על ידי מעשה חיצוני, להגיע להתבוננות פנימית, ולהתחייבות עצמית לתקן ולשפר את מעשיו.

לשנה טובה...

נוהגים לשלוח לבני משפחה ולידידים כרטיסי ברכה מעוטרים בברכות ובאיחולים לקראת השנה החדשה. מנהג יפה זה מאחד ומקרב בין קרובים וחברים.

בראש השנה נוהגים לאחל זה לזה - "לשנה טובה תכתבו ותחתמו".

לשנה טובה

בגד חדש:

כהמשך לתחושת ההתחדשות וההיטהרות המלווה את פתיחתה של שנה חדשה, נוהגים ללבוש בגד חדש בחג. ויש הנוהגים שהבגד יהיה דווקא לבן, סמל לטוהר ולתקווה שנפתח את השנה החדשה חלקים ונקיים כדף לבן.

כפרות:

כפרות נערכות בערב יום הכיפורים. כוונת מנהג זה היא להעביר מעלינו כל גזירה רעה.

בעבר נהגו לקיים את המנהג בתרנגול אשר סובבוהו מעל לראשי בני המשפחה ובנוסח המקובל העבירו כביכול את המעשים השליליים מבני האדם אליו. לאחר שחיטתו העבירו אותו כמאכל לנזקקים.

בימינו נהוג לערוך כפרות בכסף במקום השימוש בתרנגול ולתת אותו לנזקקים לצדקה.

לטקס ה"כפרות" מתלווה הנוסח: "זה הכסף ילך לצדקה ולמעשים טובים, ואני אכנס ואלך לחיים טובים וארוכים ולשלום".

צום:

ביום הכיפורים, נוהגים להימנע מהנאות היומיום ובכך לנקות את הגוף ובעקבותיו את הנפש.

הנאות אלו כוללות: < אכילה ושתיה. < רחיצה. < סיכה (שימון הגוף במשחות). < נעילת נעלי עור. < יחסי אישות בין בעל לאישתו.

ההימנעות מהעיסוק בהנאות היומיום תורמת ומאפשרת להתרכז בכוחות הפנימיים הרוחניים והנפשיים.

הארוחה האחרונה שלפני הצום מכונה "סעודה מפסקת".

תפילה נעימה:

התפילה האחרונה הנאמרת לקראת סיום הצום. נאמרת מול ארון הקודש הפתוח ובאווירת שיא של ההזדמנות האחרונה לשיפור ולתיקון לפני "נעילת השערים". הן השערים האישיים של כל אחד מאתנו אשר היו פתוחים ב"ימים הנוראים" והן שערי שמים.

קהל רב מתאסף בשעה זו בבתי הכנסת ולוקח חלק בתפילה מרגשת זו המסתיימת בתקיעת שופר ובשיר: "לשנה הבאה בירושלים הבנויה".